

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Bydgoszcz, 24.08.2021 r.

Collegium Medicum w Bydgoszczy,

Wydział Nauk o Zdrowiu

Prof. dr hab. Aldona Kubica

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Barbary Wagner-Łosieczka
Analiza czynników wpływających na racjonowanie
i jakość opieki pielęgniarskiej w oddziałach kardiologicznych
wykonanej pod kierunkiem prof. dr hab. Izabelli Uchmanowicz

Racjonowanie opieki pielęgniarskiej spowodowane ograniczonym czasem pracy, niedostatecznym poziomem zatrudnienia lub niewystarczającym zakresem umiejętności jest istotnym czynnikiem wpływającym na jakość opieki nad pacjentem. Ciężka i stresująca praca pielęgniarek w połączeniu z niezadowalającym poziomem wynagrodzeń powodują odchodzenie z zawodu i niskie zainteresowanie wyborem tego kierunku studiów. W konsekwencji zasoby kadrowe w tym zawodzie w Polsce należą do najniższych w Europie. Nieuniknionym następstwem tego zjawiska jest racjonowanie opieki pielęgniarskiej. Narastające problemy organizacyjne wynikające z niedoboru pielęgniarek wymagają dogłębnej analizy w celu zrozumienia zarówno przyczyn jak i konsekwencji tego zjawiska. Liczne badania dostarczyły dowodów na to, że ograniczenia finansowe skutkujące niedoborem personelu pielęgniarskiego paradoksalnie prowadzą do zwiększenia całkowitych kosztów na skutek zwiększonej zachorowalności i śmiertelności. Oceniana praca doktorska wypełnia lukę wynikającą z braku badań dotyczących poziomu racjonowania opieki w opiece kardiologicznej w Polsce dostarczając wyjątkowo cennych, oryginalnych informacji dla systemu opieki zdrowotnej.

We wstępie swojej rozprawy doktorskiej mgr Barbara Wagner-Łosieczka zdefiniowała zjawisko racjonowania opieki pielęgniarskiej, opisała złożone przyczyny tego zjawiska oraz jego wpływ na jakość świadczeń. Ponadto zdefiniowała zespół wypalenia zawodowego, jego mechanizmy i przyczyny oraz profilaktykę.

Celem dysertacji jest analiza czynników wpływających na racjonowanie i jakość opieki pielęgniarskiej w oddziałach kardiologicznych z uwzględnieniem szeregu zmiennych, w tym: wybrane zmienne socjodemograficzne (wiek, stan cywilny, wykształcenie, ukończone specjalizacje, staż pracy, miejsce zamieszkania, forma zatrudnienia, liczba pacjentów pod opieką, liczba godzin pracy w miesiącu, system pracy, dochody netto), poziom wypalenia zawodowego, poczucie satysfakcji z życia, nasilenie subiektywnie odczuwanego stresu, oraz częstość stosowania strategii radzenia sobie ze stresem.

Badanie zostało przeprowadzone w oddziałach kardiologicznych wrocławskich szpitali w okresie od marca 2019 r. do września 2019 r. Grupę badawczą stanowiło 217 pielęgniarek/pielęgniarzy pracujących w oddziałach kardiologii, intensywnej opieki kardiologicznej oraz kardiologii. Dobrze dobrana i precyzyjnie opisana metodologia badań opierała się o standaryzowane kwestionariusze badawcze oraz ankietę własną dotyczącą danych społeczno-demograficznych.

Doktorantka wykorzystała następujące narzędzia badawcze:

- Kwestionariusz racjonowania opieki pielęgniarskiej PIRNCA
- Kwestionariusz Wypalenia Zawodowego MBI
- Skalę Satysfakcji z Życia SWLS [LSEP]
- Skalę Odczuwanego Stresu PSS10 [LSEP]
- Kwestionariusz Mini-COPE – Inwentarz do Pomiaru Radzenia Sobie ze Stresem
- Ankieta własna dotycząca danych społeczno-demograficznych.

Opis metodologii uzupełnia krótki, ale spójny i czytelny opis zastosowanych w pracy metod statystycznych.

W rozdziale Wyniki Doktorantka opisuje kolejno analizę socjodemograficzną badanej grupy, wyniki wszystkich przeprowadzonych badań kwestionariuszowych, wyniki analizy jednoczynnikowej zmiennych socjodemograficznych wpływających na racjonowanie opieki pielęgniarskiej, wyniki analizy zależności pomiędzy wypaleniem zawodowym a racjonowaniem opieki pielęgniarskiej, pomiędzy satysfakcją z życia a racjonowaniem opieki pielęgniarskiej, pomiędzy poziomem stresu a racjonowaniem opieki pielęgniarskiej oraz pomiędzy strategiami radzenia sobie ze stresem a racjonowaniem opieki pielęgniarskiej. Seria analiz wieloczynnikowych podsumowuje i spójnie zamyka ten rozdział. Doktorantka wykazała, że niezależnym czynnikiem wpływającym na racjonowanie opieki pielęgniarskiej jest strategia „Wyładowanie” kwestionariusza Mini-COPE, czynnikiem podnoszącym ocenę jakości nad pacjentem jest praca na oddziale kardiochirurgii, natomiast niezależnymi predyktorami oceny satysfakcji z pracy są: posiadanie stopnia licencjata, stopnia magistra, wynik ogólny kwestionariusza SWLS oraz strategia „Obwinianie Siebie” kwestionariusza Mini-COPE.

Dyskusja, krytycznie, choć skrótowo ocenia uzyskane wyniki w kontekście danych z piśmiennictwa. Wnikliwa analiza wyników badań pozwoliła Autorce na poczynienie szeregu oryginalnych spostrzeżeń, które wzbogacają wiedzę na temat czynników wpływających na racjonowanie opieki pielęgniarskiej i jakość opieki pielęgniarskiej w oddziałach kardiologicznych.

Bardzo rozbudowane wnioski (niemal tak długie jak dyskusja) wyprowadzone z pracy odpowiadają szczegółowym celom pracy i znajdują odzwierciedlenie w uzyskanych wynikach.

Przedstawiona mi do recenzji praca pod względem redakcyjnym jest wykonana starannie. Nie budzi zastrzeżeń formalnych, językowych, stylistycznych oraz interpunkcyjnych. Układ pracy jest typowy dla prac doktorskich. Bardzo bogate piśmiennictwo w liczbie 105 pozycji zostało przez Autorkę umiejętnie dobrane i właściwie wykorzystane w pracy.

Ta niewątpliwie wartościowa praca nie jest jednak wolna od pewnych drobnych mankamentów. Chociaż struktura pracy jest typowa dla dysertacji doktorskich, to jednak jej

proporcje wydają się zachwiane, w szczególności jeśli chodzi o lapidarną dyskusję i nadmiernie rozbudowane wnioski. Na podkreślenie zasługują szczegółowo, a jednocześnie czytelnie przedstawione wyniki, które są silną stroną ocenianej pracy.

Wymienione usterki mogą być łatwo skorygowane i nie umniejszają wysokiej wartości poznawczej oraz praktycznej ocenianej pracy.

Podsumowując moją recenzję pracy stwierdzam, że temat rozprawy doktorskiej jest interesujący o dużym znaczeniu praktycznym, szczególnie w kontekście trudnej sytuacji systemu opieki zdrowotnej w Polsce i konieczności zaspokojenia potrzeb pacjentów przez personel pielęgniarski.

Doktorantka dowiodła umiejętności formułowania hipotez i rozwiązywania problemów naukowych. Oceniana rozprawa doktorska, której autorem jest magister Barbary Wagner-Łosieczka spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.).

Podsumowując, wnoszę do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu o dopuszczenie mgr Barbary Wagner-Łosieczki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Bydgoszcz, dnia 24.08.2021r.

Prof. dr hab. Aldona Kubica